

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragrophus I. De Potestate Vicarii circa erectionem, extinctionem, &
ablationem beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Parisi. conf. 10. num. 7. vol. 4. Put. decis. 239. in princ. l. 2.

2. Verumtamen inherendo doctrinæ Fagnani, de qua *quest. proced.* videtur contrarium, nempe id posse Vicarium sine speciali mandato ob eandem rationem; quia nimirum Trident. *cit. c. 6.* utitur termino illo *etiam*. Et id non minus spectat ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, & erat de jure communi jam ante concessum Episcopo, ut ipse fatetur Sbroz. *cit. num. 1.* ubi: quod etiam antiqui canones probare ob alios Rectores vel etiam inferiorum Prælatorum defectus, nimirum ut iis ab Episcopo statuantur Vicarii vel Coadjutores. Et certe id magis arduum non est, quam adungere Rectori cooperatorem ob amplitudinem Parochiæ, & parochianorum multitudinem: Pari modo ex generali commissione Vicariatus habere Vicarium facultatem deputandi Vicarios idoneos in parochialibus, à quarum residentia rectores absunt dispensati pro hoc à Papa, modo non agatur de exemptis, tradit Fagn. *in c. quoniam de off. deleg. n. 21.* eò quod hæc Vicariorum in hoc casu deputatio jure ordinario ante Tridentinum spectabat ad Episcopos. *c. cum ex eo. §. porro. de elect. in 6.* ac proinde Trident. *seff. 6. c. 2.* ubi id committit Episcopis, utatur istis terminis: etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati.

Questio 219. An sine speciali mandato Episcopi Vicarius constituere possit æconomum in beneficio vacante?

Respondeo, negat hoc ipsum Ventrigl. *l. c. n. 13.* citat pro hoc Sbrozium *l. 2. q. 112.* ubi is de hoc nihil. uti nec *q. 212.* Verum videtur probabilius contrarium deduci ex responsione ad *questiones* binas præced. vide me *For. beneficiaris p. 2. q. 682. n. 3.*

Questio 220. Num Vicarius possit restituere clausuram monialium, earumque monasteria gubernare, pro ut præcipitur Episcopis, per Tridentinum Seff. 25. de regular. c. 5. & 9.

Respondet affirmativè Fagn. *l. c. n. 26.* ubi: præcipitur Episcopis, ut in monasteriis sibi subjectis ordinaria, in aliis vero, id est, exemptis, Sedis Apostolicæ auctoritate procedant: idemque prius statuerat Bonifac. VIII. *c. periculosos. de statu Regular. in 6.* quò fit, ut quò ad non exempta idem jus competat Vicario generali Episcopi; quò vero ad alia non item, nisi ei ab Episcopo specialiter committatur; quia subjiciuntur Episcopo monasteria Sedi Apostolicæ immediate subjecta, quæ prius ei non suberant, jubetur Episcopus simpliciter procedere tanquam delegatus. Unde fit, ut absque speciali commissione hoc jus in Vicarium generalem non transeat.

CAPUT QUARTUM.

De potestate Vicarii in re beneficiaria.

PARAGRAPHUS I.

De potestate Vicarii circa erectionem extinctionem & ablationem beneficiorum.

Questio 221. Num Vicarius erigere possit novam dignitatem aut beneficium simplex, seu suam ad hujusmodi erectionem præbere consensum?

1. **R**espondeo primò: Vicarius novam omnino dignitatem erigere nullatenus potest; quia nec id potest Episcopus, sed pertinet ad Papam. Lotter. *de re benef. l. 1. q. 14. n. 43.*

Sbroz. *l. 2. q. 31. n. 1.* citato Abb. *in c. cum accessissent.* de constit. juxta *c. 1. dist. 22.* ubi dicitur: omnes sive Patriarchii cujuslibet apices, sive Metropolitani primatus, aut Episcopatum cathedras, vel Ecclesiarum cujuslibet ordinis dignitates instituit Romana Ecclesia, vide me *fori benef. p. 3. q. 264. num. 2.*

2. Respondeo secundo: sed neque dignitates novas, sed quæ aliquando fuerunt in Ecclesia, & collapsæ sunt, quasque Episcopus rursus instituere potest, Vicarius erigere de novo nequit sine speciali mandato Episcopi. Sbroz. *l. c. num. 2.* ubi postquam dixisset: possunt Canonici creare in sua Ecclesia dignitatem non novam, pro ut Archidiaconatum, Archipresbyteratum, modo interveniat auctoritas Episcopi, & deo pro tali dignitate constituatur, ut *cit. c. accesserunt.* ubi canonice, & in specie Abb. *n. 4.* Felin. *n. 14.* Decius. *n. 9.* Et *n. 3.* quævisisset: an ad hoc sufficiat auctoritas Vicarii, pro ut affirmativè responderat pro Vicario Episcopi Vincentini post *conf. 99. n. 43.* ratione identitatis, quam habet Vicarius cum Episcopo, subjungit *n. 4.* At

P. Leuven. Vicarius Episc. Tract. 14

quòd Vicarius hujusmodi auctoritatem non possit interponere sine speciali mandato, probat Jo. de Dio *in c. fin. de off. Vicar. in 6.* Federic. *de sen. conf. 261. in princ.* Felin. *in c. cum accessissent. n. 15.* & Decius. *n. 9.* & contra Vicarium Episcopi Vincentini respondit Jo. Baptist. Ferrer. *conf. 324. n. 4.* & latius *conf. 343. n. 3.* Uti etiam idem iidem ferè verbis sentit Fagn. *inc. non amplius. de institutionib. n. 79.* Barbof. *de potest. Episc. allegat. 54. n. 80.* Quin etiam id non posse Vicarium, etsi habeat mandatum cum expressione aliquorum specialium, secutà dein clausulâ generali, tradunt Sbroz. *l. c. n. 9.* & Fagn. *cit. n. 70. in fine.* Ferrer. *conf. 327. num. 7.*

3. Respondeo tertio: sed neque sine speciali mandato erigere potest Vicarius novum beneficium in ecclesia, sive ad hoc præstare consensum suum & auctoritatem. Sbroz. *l. 2. q. 32.* citans Ferrer. *ubi ante.* Fagn. *l. c. n. 80.* Barbof. *l. c. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 188.* ubi: non valet auctoritatem interponere erectioni novi Canonici aut beneficii, à Canonico, sive ab aliis fundati, ut Felin. *in c. cum accessissent. n. 15.* Decius. *n. 9.* Et specialiter etiam quòd erigere nequeat Vicarius, habet ibidem Pax Jord. Rationem ex Jo. And. dat Fagn. quòd sicut Vicarius Episcopi non potest beneficium conferre, nec illo privare, ita nec illud creare.

Questio 222. An erigere & constituere possit novas Parochias?

1. **R**espondeo primò: si sermo est de erectione novæ Parochiæ, quæ fit in loco, ubi nulla fuit, aut de facto est Parochia, sive quæ contingit hinc difmembratione vel divisione antiquæ Parochiæ, pariter loquendum erit de erectione Parochiæ ac alterius beneficii; cum Ecclesia parochialis sit verum beneficium, Et de his parochiis loqui videntur Fagn.

nan. l. 1. n. 80. Pax Jord. l. c. juxta c. ad audientiam il primo de Eccles. adific. & c. nemo. vers. veni. de consecrat. dist. 1.

2. Respondeo secundò; si sermo est de erectione novarum parochiarum, quæ contingit cum divisione antiquarum, id ipsum posse Vicariū sine speciali mandato negat Sbroz. l. 2. q. 117. n. 2. & probat ex textu cit. c. nemo. junctā Glossā. Item ex eo, quod per erectionem novarum Parochialium antiquæ Parochiæ dividantur; adeoque sicut Vicarius non potest dividere Ecclesias sive parochias sine speciali mandato Episcopi (ut fuse probat idem Sbroz. l. c. q. 116. d. n. 3. citatis plurimis) parimodo eas erigere non possit. Verumtamen contrarium, nimirum quod id possit sine speciali mandato Vicarius, tradere videtur Fagn. in c. quoniam. de off. delegat. num. 26. ubi, dum quærit, an Vicarius possit, quæ Episcopo committuntur per Tridentinum Sess. 21. c. 4. (committitur autem ibi illi inter cetera, ut in ijs, intellige, Ecclesiis parochialibus, in quibus ob locorum distantiam sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt, novas Parochias, etiam in vitis Rectoribus, juxta formam constitutionis Alex. 3. quæ incipit ad audientiam, constitutere possit) respondet, videre id posse Vicarium propter dictionem illam etiam (quæ utitur Tridentinum dicendo: etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati) quæ, ut dictum, est implicativa jurisdictionis ordinariæ competentis de jure communi, quæ id aliàs quoque poterant Episcopi, juxta cit. c. ad audientiam; ea autem, quæ jurisdictionis ordinariæ sunt, vi generalis commissionis Vicariatus sine speciali mandato transeant in Vicarium. Quod tamen postremum non usque adeò illimitatè loquendo verum videtur; cum plena ad ordinariam Episcopi jurisdictionem spectent, quæ tamen, quia ardua (uti inter ardua numeranda videtur dicta parochiarum erectio) sine speciali Episcopi mandato non transeunt in Vicarium. Quòd si tamen etiam obstarent derogationes, provisiones, suspensiones, quibus cit. loc. derogat Tridentinum, indubitatum est, talem facultatem non competere Vicario sine speciali subdelegatione; cum jam ad novas parochias erigendas procedere nequiret Episcopus, nisi jure delegato illi per Tridentinum l. c. dum vi dictarum suspensionum, provisionum &c. sublata ei erat facultas hæc competens ei aliàs jure communi. Fagn. cit. n. 26. plura de his infra, ubi an valeat beneficia dismembrare & dividere.

Questio 223. Num sicut Episcopus potest beneficia simplicia, etiam juris patronatus, transferre, quæ ob inopiam restaurari non possunt, in Ecclesias matrices, vel alias viciniores, vocatis, quorum interest juxta dispositionem Tridentini Sess. 21. c. 7. ita idem possit Vicarius?

Respondeo id Vicarium non posse sine speciali mandato, tenent Sbroz. l. 2. q. 117. num. 3. computans id inter ardua. Barbof. de potest. Episc. alleg. 54. n. 81. citans Lso. Thes. fur. Eccles. p. 2. c. 16. num. 17. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 33. citans Insuper Meroll. Theol. mor. p. 3. disp. 7. c. 6. dub. 21. num. 999. Fagn. in c. non amplius. de institut. num. 85. ubi expressè: Vicarius generalis absque speciali mandato non potest Ecclesias de loco in locum transferre per Innoc. & Abb. in c. ad hac. de off. Archid. & per DD. in c. sim. de off. Vicar. in 6. Verum inhærendo doctrinæ, quam idem Fagnan. tradit in c. quoniam. de offic. delegati, de qua quæst. præcedens, loquendum hic de hac translatione,

sicut de erectione novarum parochialium; cum Tridentinum non minus cit. loc. utatur dictione illa etiam, quàm Sess. 21. c. 4. & Episcopus non minus de jure communi & ordinaria jurisdictione translationes hujusmodi facere poterat, quàm dictas parochiarum erectiones.

Questio 224. An Vicarius possit aliquem amovere & privare beneficio officio, aut muneris administratione?

Respondeo non posse Vicarium sine speciali mandato destituere aliquem, seu privare beneficio. Sbroz. l. 2. q. 111. num. 7. citans Anchar. conf. 60. num. 1. Gloss. & DD. in c. 1. de Capell. Monachor. in 6. & gloss. Dominic. Franc. & alios. in c. licet. de off. Vicar. in 6. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 13. Barbof. de off. potest. Episc. allegat. 54. n. 79. Card. de Luca d. 77. n. 14. Potrò etiam in commissione amplissima data Vicario ab Episcopo, in qua dictum fuit, ut omnia possit, quæ ipse Episcopus, adhuc non venit potestas destituendi beneficiatos, juxta Paris. de Resign. l. 7. q. 24. num. 10. Sic jam etiam non poterit Vicarius cognoscere de institutione facta per Episcopum, & ad petitionem patroni removere institutum per Episcopum. Sbroz. l. 2. q. 112. num. 2. citans Lapum in c. licet. de off. Vicar. in 6. Anchar. ibidem num. 2. Gemin. num. 6. Franc. col. 3. Calder. conf. 2. tit. de off. Vicar. Bertach. de Episc. p. 6. l. 4. q. 29. num. 19. Rebuff. in pr. tit. forma Vicar. nu. 156. Cuch. instit. jur. can. de Vicar. Episc. num. 89. & 110. contra Jo. And. & alios. Nec obstat primò, quòd agatur civiliter petendo declarari, præsentatum jus nullum habere. Nam ut Sbroz. l. c. n. 7. citans Anchar. Franc. Gemin. ubi ante, id non militat in præsentatis institutis ab Episcopo, sed in ijs, qui fuerunt instituti ab inferioribus Episcopo. Neque obstat secundò, quòd Vicarius cognoscere possit causas matrimonii carnalis non solum ex eo, quòd secundum Sbrozium cit. num. 6. in fine cognitionem quoque causarum matrimonialium non habeat sine speciali mandato Episcopi; sed etiam ex eo, quòd cognitio illa de institutis ab Episcopo, seu quasi ab eo copulatis Ecclesiæ seu beneficio, videatur esse ex magis arduis, quam cognitio causarum matrimoniorum carnalium. Quòd etiam facit, quòd loco ampliationis addit Sbroz. n. 7. nimirum, quòd adhuc Vicarius nequeat cognoscere de institutione facta ab Episcopo in ordine ad removendum institutum, etiam si in mandato seu commissione Vicariatus exprimerentur aliqua exigentia speciale mandatum, secunda clausula generali; citatis pro hoc Gemin. Franc. Lap. ubi ante.

2. Respondeo secundò: etiam non potest amovere aliquem ab officio vel administratione. Ventrigl. Barbof. loci cit.

3. Respondeo tertio: neque ex generali mandato potest beneficiatos privare exercitio sui muneris, & alios illis subrogare. Et sic, si ob imperitiam vel ob depravatos mores Rectoris constituendus esset Vicarius, id generalis Vicarius non poterit ex generali mandato. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 30. n. 4. citans Covar. l. 3. Var. c. 20. n. 7. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. n. 73. ubi is: quòd Coadjutores Vicarios imperitis Rectoribus Ecclesiarum secundum formam Tridentini Sess. 21. c. 6. Sine speciali concessione non licet Vicario deputare &c. ubi notandum, aliud esse deputare talibus coadjutores seu Vicarios, qui coadjuvent, aliud omnino removere Rectores ab exercitio sui muneris.

Questio

Questio 225. Num Vicarius sine speciali mandato possit supprimere Beneficium.

Respondeo negativè. Sbroz. l. 2. n. 117. n. 5. Fagn. in c. non amplius. de Institut. n. 74. & 86. citantes Rotam apud Put. decis. 53. l. 3. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 12. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 160.

Questio 226. An Vicarius possit uniones Beneficiorum revocare.

Respondeo quemadmodum Vicarius sine speciali mandato uniones facere non potest, sic nec uniones factas revocare potest sine tali speciali mandato; eisdem enim natura est distractus, cujus est contractus, eademque solemnitas (adde & auctoritas, quæ requiritur in construendo, requiritur etiam in destruendo. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 12. citans Meroll. Th. mor. p. 3. c. 6. dub. 24. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 160. Sbroz. l. 2. q. 116. n. 3. contra Gabr. conf. 200. Estque talis dissolutio species aliqua alienationis. Sbroz. l. c. n. 6. Adeoque requirit speciale mandatum. Quamvis autem videri possit Vicarius habens speciale mandatum ad faciendas uniones, habere hoc ipso etiam potestatem dissolvendi uniones saltem à se factas; Cum per eandem causas, per quas res nascitur, per eandem etiam destruitur; contrarium tamen videtur verum, argumento illius quod licet habeat ab Episcopo specialiter potestatem conferendi Beneficia, non habeat hoc ipso quoque facultatem desituendi beneficiatos.

Questio 227. An Vicarius possit disincumbere Beneficia.

Respondeo negativè. Pax Jord. l. c. vide dicta supra, ubi de dividendis à Vicario Parochiis.

PARAGRAPHUS II.

De potestate Vicarii circa Juspatronatus præsentationem, institutionem, confirmationem, electionem.

Questio 228. An Vicarius Generalis Episcopi sine speciali ejusdem consensu reservare possit Juspatronatus seu reservationem illius in constructione Ecclesiæ, fundatione & dotatione illius autorizare possit consensu suo.

Respondeo negativè. Lotter. de re benef. l. 2. q. 7. n. 3. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 2. n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 75. citans Calder. conf. 3. de off. Vicar. Ferrer. conf. 327. 343. & 344. Zerol. in pr. p. 1. v. Vicarius §. 11. & 13. & c. Barbol. de potest. Episc. allegat. 54. n. 74. citatis Viviano in pr. juspat. p. 1. l. 1. c. 1. n. 24. Gratian. discept. for. 303. n. 12. Rotam in Neptina juris. 23. mart. 1611. Item Carol. de Luca ad Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 6. Sbroz. l. 1. q. 31. n. 4. citatis plurimis. Card. de Luca. d. 55. de jurep. n. 5. ubi, postquam dixisset: affirmativam (nempe sufficere consensum Vicarii ad erectionem illam primam juspat.) suadet illa ratio non incongrua, quod id non est alienare, sed acquirere, atque rem utilem pro Ecclesiæ sacere, ut sentire visa est Rotam in Auximana juris. 12. Jun. 1615. & in Clausin. juris. 4. Jul. 1636. subjungit: Verum negativa est verior, magisque re-

cepta, & c. contrarium sentientibus Port. conf. 99. n. 43. Apud Sbroz. item Meroll. Th. mor. p. 3. c. 6. dub. 24. n. 75. & 391. Et ratio est, quod sicut conferre & instituere nequit beneficia, ita etiam in eorum erectione imponere nequit illis dictam servitutem. Castrop. Lotter. l. cit. 2. Ampliatur responsio, quod ne quidem id possit Vicarius Episcopo absente à civitate vel Diocesi; eò quod absentia Episcopi non ampliatur facultatem Vicarii, nisi in casibus in jure expressis. Sbroz. l. c. n. 6. ex Ferret. conf. 327. n. 6. Idem tenuisse Rotam in illa Neptina testatur Barbol. l. c. & tenet expressè Tond. qq. benefic. p. 2. c. 4. §. 9. n. 19. ubi: non tamen etiam in remotis & extramontes existente Episcopo, potest donationem jurispatronatus aut ejus erectionem in favorem laici autorizare Vicarius citat Ferret. conf. 327. l. 2. quamvis Sbroz. l. c. n. 7. tenere videatur contrarium, hoc nixus fundamento, quod tradidit l. 2. q. 30. à n. 13. quòd niimirum in absentia Episcopi consensum Episcopi requisitum supplere queat Vicarius. E contra restringit responsionem Carol. de Luca. l. c. ita, ut id non possit Vicarius sine speciali mandato Episcopi, nisi ubi adesset observantia perpetui temporis in contrarium.

3. Porò Vicarium præsumi habuisse sufficientem facultatem (intellige ex speciali concessione Episcopi) præstandi assensum erectioni jurispatronatus, etiam minore ipatio 30. Annorum, censuisset Rotam decis. 702. n. 1. recent. impressa apud Farinac. restatur Barbol. l. c. Sic quoque ait Cardina. de Luca. l. c. n. 6. quòd facilius isto casu (intellige primæ erectionis jurispatronatus, quam in altero donationis vel alterius alienationis jurispatronatus ista facultas præsumprive seu adminiculative admittatur, ut occasione præsumptæ probationis resultantis advertitur; potissimum verò circa præsumptionem resultantem à facultatis concessione circa collationem Beneficiorum, sive ab Episcopi absentia cum longa distantia. Ratio autem differentie inter istum consensum præstandum novæ foundationi, & alterum præstandum alienationi jurispatronatus, quod isto secundo casu mora non ita causare possit irreparabile præjudicium sicut potest in primo; quia scilicet habens bonum propositum fundandi Ecclesiam vel Beneficium potest interim mori vel penitere; ideoque facilius in Vicario absente præsertim Episcopo ista facultas admittenda est. Cardin. de Luca cit. d. 55. n. 6. eadem ferè habens d. 56. n. 8. ubi: in casu fortiori consensu præstandi novæ erectioni aliquam peculiarem rationem habenti, ut in Vicario absente Episcopo talis potestas admittenda, vel de facili præsumenda sit, quia periculum in mora subesse potest, & c.

Questio 229. Num igitur parimodo sine speciali mandato Vicarius consensu suo autorizare nequeat donationem jurispatronatus.

Respondeo affirmativè. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 1. Corrad. in prax. benef. l. 4. c. 5. n. 15. Garc. l. c. n. 77. Barbol. l. c. n. 75. citans Zerol. in pr. Episc. v. Vicarius. §. 11. & 11. Rebuff. in pr. tit. forma Vicar. n. 184. Riccium in prax. aurea resolut. 469. Ferret. conf. 344. n. 1. vol. 2. Ugolin. & alios. Tondut. l. c. Card. de Luca de jurep. d. 28. n. 13. citans pro hoc Cavaler. decis. 638. n. 3. Rotam decis. 576. n. 1. p. 1. recent. decis. 224. n. 10. part. 8. decis. 430. n. 3. & 4. p. 9.

2. Ampliatur idipsum, ut id nequeat Vicarius in casu absentie Episcopi. Tondut. l. c. Barbol. cit. n. 75. citans Ferret. conf. 347. n. 17. Corrad. l. c. Card.